

ANGVSTIA - ÎNTRE DEZIDERATE ȘI REALITĂȚI (POSTFAȚĂ)

Iustinian Petrescu

Nepăsarea guvernaților din perioada interbelică - prinși ca și astăzi în anihilante dispute politice - prelungită într-un internaționalism demolator în timpul dictaturii comuniste, au concurat la continuarea procesului de deznaționalizare a românilor autohtoni din ținuturile Covasna-Harghita. Spiritul intolerant al secuilor și ungurilor, care a mers până la suprimarea fizică a românilor în perioada Dictatului de la Viena, a măcinat comunitățile în tot ce aveau mai de preț: biserică, școală, tradiții. Am spus *continuare*, căci înainte de Marea Unire, legi diabolice ce amintesc de întunecimea Evului Mediu, ieșite din cancelariile budapestane, au uzurpat, după 1867, puținele drepturi ale populației românești autohtone și majoritară din Transilvania. Iată câteva exemple privind dinamica populației: Ozun-jud. Covasna, 5.888 locuitori români (în 1905) și 266 locuitori români (în 1992); Măgheruș - jud. Harghita, 1.111 locuitori români (în 1871) și 8 locuitori români (în 1992), Merești - jud. Harghita, 414 locuitori români (în 1868) și 1 locuitor român (în 1992) ș.a.m.d. Ultimele barbarii le-am trăit în perioada imediat următoare după evenimentele din decembrie '89, când români nevinovați au fost alungați din cele două județe, iar unii au fost omorâți bestial - și toate aceste atrocități sub patronajul tacit al unor reprezentanți aparținând autorităților locale și centrale. Redăm câteva spicuie din cartea lui Z. Dragoș: "*Mărturii tragice*", Edit. RAI, București 1995, p. 63: "La 5 mai 1990 plecaseră din Odorhei 167 de români, la care se mai adaugă peste 200 de elevi de la liceul din municipiu. În diverse localități, ca Tg. Secuiesc, Ozun, Baraolt s-au organizat bande de tineri secui și maghiari, care tulburau ordinea și liniștea publică, amenințând cetățenii români și dându-se la acte de vandalism... La Combinatul de prelucrare a lemnului din Sf. Gheorghe sute de români au fost nevoiți să plece în alte județe, spunându-li-se că nu mai au de lucru. Bineînțeles, ca și în alte cazuri, au fost obligați să semneze hîrtii prin care afirmau că pleacă în urma inițiativei personale. La un moment dat plecaseră din Harghita 543 de persoane, din care 444 datorită presiunilor la care fuseseră supuse. Printre acestea se aflau: 156 profesori, 5 juriști, 4 preoți, 20 ingineri, 8 economiști, 54 cadre MI, 10 cadre MAN, 52 muncitori. La aceeași dată plecaseră din Covasna 911 persoane, dintre care 760 datorită presiunilor. Printre acestea erau: 258 profesori, 17 actori, 8 juriști, 89 ingineri, 10 economiști, 68 cadre MI, 49 cadre MAN".

În aceste condiții era de așteptat ca tot ce înseamnă școală și cultură românească să ajungă în suferință. De aceea ne-am propus să sprijinim înființarea Muzeului Spiritualității Românești și Secția de Istorie a Carpaților Răsăriteni (Sf. Gheorghe), preluând o parte din efortul tipăririi anuarului ANGVSTIA. Se cuvin mulțumiri Uniunii Culturale Vatra Românească - Cluj și Asociației Culturale Dacia - România (Cluj-Napoca) pentru sprijinul oferit. Sperăm să reușim în această inițiativă, făcându-ne datoria față de spiritualitatea românească din ținuturile Covasna - Harghita, la care aparțin personalități de primă mărime din panteonul culturii naționale.

Pe de altă parte, gestul cultural la care ne facem și noi părtași, îl dorim concertat în atitudinea generală a concetățenilor noștri din diverse județe ale țării, care solidari și responsabili, urmăresc cu îngrijorare subminarea frauduloasă a autorității statului românesc în cele două județe - proces regizat de unii lideri politici udcmeriști, iresponsabili și străini de spiritul cooperant european.

Suntem conștienți că o reală conciliere poate surveni numai printr-un tratament de stimă reciprocă, de respectare a valorilor seculare a celor două ctnii, sortite să trăiască în același spațiu geografic și - dorim noi - într-o comunitate culturală, economică și politică demnă de sfârșitul de mileniu pe care-l traversăm. Să dăm, deci, cu toții dovadă de înțelepciune, toleranță și încredere; - numai împreună vom putea culege roadele unei reale democrații într-o Românie a Europei unite.

ANGVISTIA - BETWEEN DESIRES AND REALITY (POSTFACE)

(Abstract)

The author notices the lack of concern of the former and actual authorities for the cultural destiny of the Romanians of the counties Covasna and Harghita. To this is the brutal intolerance of the Secui and Hungarians (who are in majority in this region), who after December '89 have decided suppressing some Romanian schools and other institutions (schools, museums, etc.) from the counties Covasna and Harghita. In this context comes the need of a particular intercession for supporting the year book ANGVISTIA - in which is intended the publishing of some materials relating to Romanian spirituality from the mentioned area. The author expresses his hope that the two ethnic groups (Romanian and Secui - Hungarian), by mutual understanding and tolerance, can give their help in bringing about a cultural, economical and political system worthy of the historical period we are living, at this millennium end. Only together, by mutual respect, will we be able to gather the fruits of a real democracy, in a Romania of the united Europe.